

DNO!

**Housenky
nahrazují cukroví**

**Známe
nejoblíbenější
pohádku školy**

Vánoce už klepou na dveře!

Druhé číslo je tu a s ním také Vánoce.

Posledních pár dní do Štědrého dne a do nového roku.

Naše redakce si proto pro vás připravila vánoční speciál.

Najdete zde opět pár nápadů na vánoční tvoření.

A pokud jste nestihli rozsvěcení stromu v Doudlebách, my Vám tuto akci přiblížíme.

Všem vám za celou redakci DNA! přeji krásné Vánoce bez stresů a lítání po obchodech.
VESELÉ VÁNOCE!

Magdaléna Sedláčková
Šéfredaktorka

Obsah

Z hlav našich žáků	3
Vánoční básničky	
DNO o Vánocích	4
Co jsou Vánoce	
Vánoční zvyky v zahraničí	
Ne všude naděluje Ježíšek	
Ptáme se za vás	6
Rozhovor s paní učitelkou Stejskalovou	
Rady, tipy, triky	8
Barča doporučuje čtení	
Vánoční tvoření s Vojtou	
Ozvěny Doudleb	9
Školní anketa	
Haloween ve škole	
Rozsvícení vánočního stromu	
Chvilka zábavy	11
Sudoku	
Vánoční vtipy	
Horoskop	
Pozvánka na koncert	

DNO! - časopis ZŠ v Doudlebách nad Orlicí / č.2, listopad - prosinec 2024

Vedoucí redakce a grafická úprava: Mgr. Jan Roleček

Korektura: Mgr. Helena Handlová

Šéfredaktor: Magdaléna Sedláčková

editor: Pavel Hlavatý

redakce:

Eva Hájková

Stella Podolská

Barbora Hruběšová

Vojtěch Potštejnský

Adéla Kršiaková

Vendula Teplá

Vojtěch Lipovský

Gabriela Kateřina Vaňková

Chceš se k nám přidat? Máš zajímavý nápad nebo námět na článek? Napiš nám na adresu:

casopisdno@gmail.com

Období adventu je krásný čas, řada lidí se již těší na Vánoce, na cukroví, na dárečky, na chvíle s rodinou. I my se již moc těšíme, a tak jsme se nad tématem Vánoc zamysleli a vzešlo z toho mnohé.

Vánoční zázrak

Magdaléna Sedláčková

Cukroví voní z každého stavení
a doma kapr se smaží.

Koledy nám teď všude jen hrají
a já se dám do pohody.

Zas bude v programu Princ a
Večernice.

Vybere letos princ stejnou jak loni?
Vánoce, Vánoce! Proč jste tak krátce?

Ale vánoční zázrak stane se i tak?

Zima nám leze za kamna komínem,
já si však sám změním klima.

A jako dárky
dostal jsem čtyřvery sáňky.

Vánoční čas

Pavel Hlavatý

Ten vánoční čas
přišel k nám zas,
s rodinou u stolu
usedneme pospolu.

Světýlka svítí,
zvoneček cinká,
všichni to cítí,
jak Ježíšek spinká.

Když maminka peče,
tak domem se vleče
ta vůně sladká,
jak vánoční pohádka,
ve které Popelka tři oříšky hází,
vždyť předci ví, že láska jí schází.

Potom už přijdou
na řadu dárky,
které vždy vyjdou,
když je vidíš z dálky.

Ta dětská radost,
ten dětský smích,
to je ta věc,
co miluju na Vánocích.

Podívali jsme se podrobně na vánoční svátky a přinášíme Vám několik zajímavostí, které jsme zjistili.

Co a proč jsou Vánoce?

Vánoce jsou svátky klidu a míru, víte ale proč?

Křesťané tak oslavovali narození Ježíše Krista v Jeruzalémě. Touto událostí začíná křesťanský kalendář. Věřící považovali tento den za posvátný, za den, který jim přinesl Boha. Doba předvánočního adventu symbolizuje poslední čtyři neděle očekávání příchodu Ježíše Krista. Proto všichni tak netrpělivě pálíme svíčky a čekáme na 24. prosince.

V každé domácnosti se Vánoce slaví jinak. Mohou se předávat dárečky nebo to může být pouze rodinná večeře u jednoho stolu.

Časem si lidé začali vymýšlet vánoční zvyky a tradice. Některé jsou velmi známé, jiné zase tolik ne. Mezi ty české tradiční patří lití olova, půlení jablek, pouštění lodiček nebo házení škrpálem.

Pavel Hlavatý

Jiný kraj, jiný mrav aneb v cizině dodržují zvláštní zvyky

Nejen tady u nás máme vánoční tradice a zvyky. V jiných zemích se ale nehází botou nebo se nekrájí jablka. Například v Norsku schovávají všechna košťata mopy a prachovky. Proč? Podle pověsti by to mohlo přivábit čarodějnici, která by se chtěla proletět. Říkáte si, kdo by tohle vymyslel? A ano, opravdu je to zvláštní zvyk.

Ještě zvláštnější mají v Jihoafrické republice, to je panečku specialita, tou jsou na slunci sušené housenky. Lidé, kteří tuto pochoutku ochutnali, tvrdí, že housenky chutnají jako čaj.

Dále tu máme jednu tradici pro milovníky pavouků, protože na Ukrajině zpravidla zdobí stromeček alespoň jedna pavučina s pavoučkem. Toto podivné pravidlo vyšlo z příběhu jedné chudé rodiny, která neměla čím ozdobit stromeček. Pomohli jim pavouci, kteří ozdobili stromeček svými pavučinami a ty se do rána proměnily ve zlato a stříbro.

Tak tohle byly tři podle nás nejpodivnější vánoční tradice. Znáte nějakou další, podobně zvláštní? Napište nám to na náš email casopisdno@gmail.com

Pavel Hlavatý

Ježíšek není sám, dárky nadělují i další

V Česku je jasné, kdo si vezme Vaše vánoční přání za oknem a splní vám vaše tajná přání. Je to Ježíšek, ale kdo nosí dárky třeba v Rusku, v Itálii, ve Finsku nebo ve Velké Británii? To už tak známé není, každopádně Ježíšek na to není sám a v různých zemích roznáší dárky i jiné postavy.

Ježíšek nenadělují pouze u nás, ale najdeme jej i v jiných zemích, především v těch sousedních, jenom pod jiným jménem, například Christkind v Německu, Dzieciątko v Polsku, Isusek v Chorvatsku a tak dále.

Dnes bohužel už i v českých obchodech a reklamách můžete narazit na Santa Clause. Tato postava je velmi známá především díky tomu, že jej v dnešní podobě, kterou vytvořil Thomas Nast, použila v reklamách jedna velmi známá nápojová firma. Původně však vypadal spíše jako holandský námořník v zeleném kabátu s dýmkou, jak jej můžeme spatřit na ilustraci od Washingtona Irvinga v knize History of New York. Ostatně právě v Holandsku má Santa Claus svůj původ. Po příchodu holandských osadníků do Ameriky se jméno změnilo na dnešní podobu Santa Claus. Velmi se mu podobají i další postavy jako např. Father Christmas & Père Noël & Pai Natal, což je pojmenování pro Otce Vánoc, který chodí v západní Evropě.

Jednou z mnoha dalších postav, která nám není zas tak neznámá, je bezesporu děda Mráz, který nosí dárky v Rusku a na Ukrajině. Kromě dárků však přináší i zimní počasí a sněhovou nadílku. V Rusku nosí dárky děda Mráz se Sněhurkou. Štědrý den tam mají 7. ledna. Ovšem Vánoce tam začínají čtyřicetidenním půstem, který končí Štědrým dnem.

Velice zajímavé je nadělování dárku ve Skandinávii. Zde jsou osoby různé, ale něco mají přesto společné, a to jsou saně tažené soby a vánoční skřítki, kteří pomáhají s nadílkou. Ve Švédsku děti vyhlíží Jultomtenu, v Dánsku Julemanda, v Norsku nosí dárky Julenissen, který je velmi zajímavý tím, že on sám je vánoční skřítek. Pokud bychom ale hledali nejdivnější vánoční postavu, museli bychom asi navštívit Finsko. Tady totiž nosí dárky Joulupukki, což v překladu doslova znamená vánoční kozel.

Tak jak se svět mění, tak lidé přejímají tradice, zvyky a symboly, které jsou typické v jiných zemích. Proto Santa Claus v některých oblastech vytlačuje Ježíška, Otce Vánoc nebo i Joulupukkiho. Bohužel vlivem toho některé tradice nebo zvyky upadají. Nikdy by se však nemělo stát, že některé tradice zaniknou úplně.

Ptáme se za vás

Další rozhovor jsme se rozhodli udělat s paní učitelkou Stejskalovou, která byla naší třídní na prvním stupni, dovedla nás úspěšně až na druhý stupeň a prožili jsme s ní spoustu krásných chvil a máme společně hodně zážitků.

Chtěla jste v dětství být něčím jiným než učitelkou?

Pamatuju si, jak se nás paní učitelka v první třídě ptala na to, čím chceme jednou být. Já měla jasno, chtěla jsem být kuchařka jako moje maminka. Vzpomínám si ale i na odpověď spolužačky, která chtěla být paní učitelkou, a já ji tehdy vůbec nechápala a říkala si, že to já bych tedy rozhodně nechtěla. 😊 V šesté třídě mi stejná paní učitelka ale řekla, že bych jednou mohla učit ve školce a mně se ten nápad zalíbil. Během druhého stupně mě sice napadalo, že bych mohla být zdravotní sestřičkou nebo zahradní architektkou, protože mě zrovna bavila matematika a přírodopis, ale stejně jsem se nakonec vrátila k povolání paní učitelky.

Co vás přivedlo na myšlenku jít učit děti na prvním stupni?

Při nástupu na střední pedagogickou školu jsem si myslela, že budu jednou učit právě ve školce. V průběhu studia jsem si ale uvědomila, že by mně víc bavilo učit děti číst a psát, proto jsem se rozhodla pro práci paní učitelky na 1. stupni ZŠ.

Baví vás tato práce?

Ano, jednoznačně.

Foto: Jan Roleček

Jaká byla vaše první třída v roli třídní učitelky?

Skvělá, ale to je i ta, kterou mám teď. Moc jsem se tehdy těšila, až začnu opravdu učit. Nakonec jsme spolu strávili pět let, během kterých jste se spoustu věcí naučili vy, ale i já.

Jaký výlet s vaší první třídou byl nejhezčí, na který ráda vzpomínáte?

Za těch pěch let jsme zažili spoustu hezkých výletů, ale asi nejraději vzpomínám na ten poslední, když jsme jeli do Liberce, spali jsme v kempu a vyšlápli jsme si na Ještěd. Věděla jsem, že se s vámi pomalu loučím, proto jsem chtěla, abychom si to všichni užili.

Teď otázky na téma Vánoce.

Máte ráda Vánoce?

Ano, moc.

Co máte na Vánocích nejraději?

Nejraději mám vánoční atmosféru, svítící světýlka, svíčky, pohádky, koledy, cukroví. Nejdůležitější je ale pro mě to, že se sejdeme s celou rodinou.

Dodržujete o Vánocích nějaké zvyky nebo tradice?

Ano, to samozřejmě. Mám ráda vánočně nazdobený dům, pečení cukroví a občas pouštíme lodičky. Naší rodinnou tradicí jsou pak prskavky po štědrovečerní večeři, ty nikdy nesmí chybět.

Máte raději kapra nebo řízek?

Mám ráda řízek, ale kapr ke svátkům patří, takže si při štědrovečerní večeři dám od každého kousek.

Máte doma stromeček živý nebo umělý?

Mám ráda živý stromeček. Líbí se mi, jak voní. Dříve jsme s tatínkem chodili na plantáž, kde jsme dostali rukavice a pilku a mohli si uříznout stromeček, který jsme chtěli. Vždycky jsme se u toho smáli a čekali, jestli na nás vyběhne podobné prasátko jako v té známé reklamě.

Sledujete o Vánocích nějaké pohádky?

Ano, a ne jednu. Nejraději bych sledovala pohádky celé Vánoce, protože je mám moc ráda. Když nekoukám přímo, běží v televizi alespoň jako kulisa.

Jaká je vaše oblíbená pohádka?

Mezi mé oblíbence patří Princeznu ze mlejna, Z pekla štěstí a Nejkrásnější hádanka.

Z jakého dárku jste měla minulý rok největší radost?

Mám ráda žlutou barvu, takže mi největší radost udělala žlutá šála. Moc mě také potěšil kalendář s fotkami.

Jaký dárek by vám udělal radost?

A to vám nepovím, aby se mi to opravdu vyplnilo. Každopádně bez ponožek nejsou Vánoce a pak mi radost udělá každý dárek, který bude přímo pro mě vybraný.

Věnujete se o Vánocích nějakým koníčkům?

Po několika dnech strávených rodinnými návštěvami a sledováním pohádek ráda vyrazím na nějakou procházku nebo na lyže či běžky.

Eva Hájková a Vendula Teplá

Zdá se vám tahle otázka moc jednoduchá? Tak schválně...

Čech je

1. příslušník českého národa
2. český malíř a ilustrátor
3. český fotbalista a hokejista

Nejste si úplně jistí?

Všechny odpovědi jsou správné!

Ale já bych vás chtěla seznámit s mým oblíbeným malířem, ilustrátorem a autorem mnoha oceňovaných komiksů. Pokud totiž odpovíte "ano" na následující otázky, tak jsou pro vás právě jeho knihy skvělou volbou.

Chcete si přečíst příběh, který pohladí po duši? Máte rádi tajemství? Chcete si prohlédnout nevšední ilustrace? V tom případě sáhněte po některé z knih od Pavla Čecha.

Pro tento předvánoční čas bych Vám doporučila třeba knihu o Čertovi. Obsahuje mnoho zajímavých obrázků a málo textu, což bude vyhovovat i těm, kteří nejsou velcí čtenáři. Hlavní postavou této knihy je čert Florimón, kterého pošlou na Zemi škodit lidem. Florimón není zlý čert. Je to spíš popleta. Snaží se splnit svůj úkol co nejlépe. Ne vždy se mu to ale podaří. Postupem času se začne cítit osamělý a zjišťuje, že mu zlobení druhých nepřináší radost. Díky setkání s krásnou němou kominicí Tradamilou se změní. Naučí se pomáhat druhým a začne si vážit přátelství. Dokonce pozná i pravou lásku.

Příjemnou četbu vám přeje

Barča Hruběšová

Vyrábíme dekorace podle Vojty

Vojta si pro vás tentokrát připravil dvě jednoduché dekorace z běžně dostupných materiálů, které jsou hezké a jednoduché. Podle jeho návodu si tak můžete vyrobit andílka z korku nebo papírovou hvězdu.

Co potřebujeme:

- korkové špunty
- dřevěné korálky
- provázek
- stuhu
- fixu
- tavnou pistoli

Postup

Vezmeme si špunt a stuhu, ze které vytvoříme mašli, tu pak pomocí tavné pistole připevníme ke korku z boku. Na plochý vršek špuntu přitavíme smyčku z provázku, kterou poté zakryjeme korálkem. Na závěr fixou dokreslíme obličej a máme hotovo.

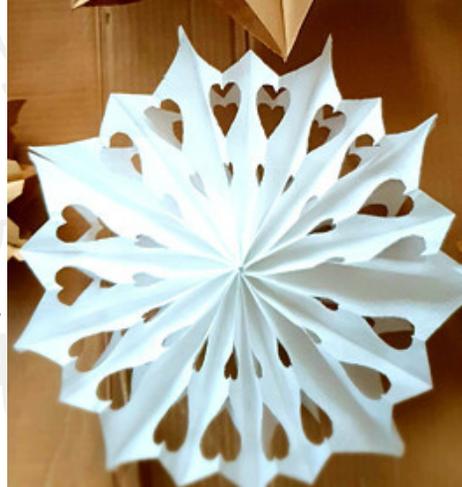
Druhý výrobek, kterým si můžete vyzdobit byt či dům, bude vánoční papírová hvězda.

Co potřebujeme:

- tužku
- nůžky
- pravítko
- papír
- provázek
- lepidlo

Postup

Vezmeme si čistý papír, který poskládáme do harmoniky. Papír lehce přehneme na polovinu, a uprostřed převážeme. Pak vystříháme zamýšlený vzor po krajích papíru. Obě strany slepíme k sobě a papír rozevřeme, aby vznikla hvězda.

Vojtěch Potštejnský

Ozvěny z Doudleb

Školní anketa

Žáků i učitelů naší školy jsme se zeptali na otázky o Vánocích, které nás zajímali, protože ani my v redakci jsme se nemohli shodnout. Odpověď nám poskytlo celkem 54 lidí ze školního prostředí.

Jaký pokrm večeříte na Štědrý den?

Odpovědi na tuto otázku se velmi různí, variant existuje několik. Velmi dlouho to byl vyrovnaný souboj mezi řízkem a kaprem. Nutno říct, že se často objevují i jiné ryby než kapr, jako například losos, nebo pstruh. Část odpovídajících večeří vinnou klobásu. A najde se velké procento lidí, kteří mají kombinaci dvou nebo tří pokrmů. Celkově však stále vede náš tradiční český kapr, který získal 25 hlasů, do budoucna to bude možná mít těžké, protože řízek za ním zaostal pouze o 6 hlasů.

Jaká je vaše nejoblíbenější pohádka?

Co člověk to názor, každý má jiný vkus, proto se na tuto otázku objevila celá řada různých odpovědí.

Česká republika je rájem pohádek, vznikla u nás celá řada krásných pohádek a stále vznikají nové. Televizní programy tak mají na Vánoce velké množství možností, co vysílat. Spousta lidí se tak může těšit, jak si právě u pohádek odpočine.

Do popředí našeho žebříčku se dostaly hned dvě klasické české pohádky shodně s 9 hlasy - *Tři oříšky pro Popelku* a *S čerty nejsou žerty*.

Pokud bychom doplnili žebříček o zahraniční tvorbu a spíše filmy, než pohádky, tak se pořadí změní a v popředí bude Grinch (13 hlasů) a hned poté Sám doma. Nesmíme totiž přeci zapomenout na Kevina, stejně jako na něho nezapomnělo 11 lidí v hlasování.

Vojta Lipovský

V jídelně vařili zombíci

Jak je již ve školní jídelně zvykem, tak si pro nás naše paní kuchařky připravily překvapení v podobě krásně vyzdobené jídelny. Tentokrát využili příležitost oslav halloweenu. Jídelna tak byla plná dýní, strašidel a dalších tvorů, které k tomuto svátku patří. Naštěstí netopýři a pavouci zůstali pouze ve výzdobě a k obědu bylo podáváno normální jídlo. Paní kuchařky si daly práci nejen s výzdobou, ale měly i krásné kostýmy, které měly všechny stejné a moc povedené. Navíc si udělaly strašidelný makeup, což hlavně menším dětem mohlo nahánět hrůzu, že zrovna dnes servírují oběd zombie.

Stella Podolská a Adéla Kršiaková

Foto: školní jídelna

Nejdelší jablečná slupka měřila 36 centimetrů

Jako každý rok si 7.A během angličtiny udělala halloweenskou hodinu se zábavou, kdo chtěl, mohl přijít v libovolné masce. Samozřejmě nesměla chybět hra, která tento rok byla spojena s jablky. Nejprve lovení pověšeného jablka na provázku a potom samotné oloupaní, kdo bude mít nejdelší slupku. Po napínavém boji a přeměření nejdelších slupek museli všichni smeknout před výkonem Barči Hrubéšové. Ta totiž zvládla v kuse oloupat slupku z jablka tak, že měřila 36 centimetrů. Hodinu s naší paní učitelkou Janou Kholovou a s asistentkou Veronikou Šafářovou jsme si velice užili.

Stella Podolská a Adéla Kršiaková

Sešli jsme se u stromečku

Již tradičně se poslední pátek před adventem uskutečnilo slavnostní rozsvícení vánočního stromu v parku u školy a naše redakce byla u toho. Akce je vždy organizována obcí ve spolupráci se školou. Rodiče s dětmi tak mohou vyrazit na adventní dílničky ve škole, kde si za malý obnos mohou vyrobit nějakou pěknou dekoraci, nebo přání. K podobným akcím neodmyslitelně patří stánky s občerstvením, to zde zajišťovala také škola, která z okýnek prodávala punč, grog nebo svařák na zahřátí, pro děti horký mošt, nebo koláče a párky v rohlíku. Po setmění již v parčíku u školy vystoupily děti z mateřské a základní školy. Po jejich vystoupení se pak již tradičně rozsvítil stromeček, který je barevně nasvícen naproti škole a bude nám dělat radost celý advent a vánoční svátky. Celá akce již tradičně končila obřím ohňostrojem, který trval několik minut a všem se určitě moc líbil.

Adéla Kršiaková

Foto: Miroslav Pavlíšta

Chvilka zábavy

Vánoční vtipy

„Mami, mami, hoří vánoční stromeček!“
Neříká se, že hoří, říká se, že svítí, Pepíčku.“
„Mami, záclony už taky svítí!“

Jak se správně říká starému sněhulákovi?

Louže.

Sudoku pro chvíli vánočního odpočinku

7	5			2	4			6
	8	4			1		5	9
3	6	1	9		5	7		
	3	2			8		9	
1	7	8	6	9		5	4	2
6	9		2	4	7		3	8
5	2	6		3			7	1
		3	1	7				
9			4	5	6		8	3

Jaký bude rok 2025 je ve hvězdách

Střelec: Znamení střelce je od 23.11. do 21.12. Střelec vládne ohnivému živlu a planetě Jupiter. Střelce čekal listopad plný dobrodružství a nových zážitků, cestování a jiné fyzické i duchovní aktivity. A v roce 2025 budete jako Střelec velmi společenský jako obvykle. Rok 2025 bude úspěšný! Vše, čeho se dotknete, se promění ve zlato. Budete přebírat zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Kozoroh: Znamení kozoroha panuje od 21.12. do 19.1. Kozoroh vládne zemnímu živlu a planetě Saturn. Rok 2025 podporuje cestování. Finanční stabilita bude pro Kozorohy v roce 2025 důležitá. Hned na začátku roku budete muset být opatrní s většími investicemi nebo výdaji, zejména v lednu a únoru, kdy se mohou objevit nečekané náklady. Zdraví bude v roce 2025 dobré, ale Kozorohové budou muset dávat pozor na stres, který souvisí s prací. Přestože budete v plném tempu, je důležité nezanedbávat odpočinek a regeneraci.

Gabriela Kateřina Vaňková

